

PM

Beräkning av avgiftsparametrar i anläggnings- och brukningstaxa för VA 2020 i Hörby kommun

1 Inledning

Anläggningsavgifterna för anslutning till allmän VA-försörjning i Hörby kommun räknas upp i två steg mellan 2019 och 2020. Om det första steget ska ge ca 75 % kostnadstäckning gentemot bearbetat underlag, orsakar det andra steget ytterligare en höjning inför år 2020. Enligt bearbetat underlag som Mittskåne Vatten tagit fram där investeringsutgiften uppskattats för att förse kommande verksamhetsområden med en allmän VA-anslutning, krävs att intäkterna från anläggningsavgifterna höjs med ytterligare ca 33 % i ett andra steg för att komma närmare full kostnadstäckning för hela beräkningsunderlaget.

Brukningsavgifterna för 2019 har räknats upp med index. I samband med kartläggningen av utvecklingen för de nödvändiga kostnaderna har avgiftsparametrarna i taxan justerats efter intäcksbehovet för 2020. För att möta de närmaste årens ökning av nödvändiga kostnader för VA verksamheten krävs att de totala intäkterna från brukningsavgifter höjs med ytterligare ca 22 % inför 2020.

2 Syfte

Syftet med detta PM är att beskriva de diskussioner och ställningstaganden som beslutats i beräkningsarbetet för att ta fram ny nivå för avgiftsparametrarna inför 2020.

3 Anläggningsavgifter

3.1 Underlag

Fyra kommande verksamhetsområden som har behov av vatten och spill har analyserats i beräkningsunderlaget. Områdena är Häggenäs (56 fastigheter), Äspinge (21 fastigheter), Ringsborg (27 fastigheter) och Gammalstorp (57 fastigheter). Alla områden i underlaget beräknas att anslutas till vatten- och spillvattentjänsten, nedan förkortade som V och S. Områdena kommer att anslutas mellan år 2019-2025.

Den totala investeringsutgiften för alla områden i Hörby exklusive överföringsledningar är beräknad till 32 585 tkr. För att jämföra utbyggnadskostnaden med Höör har ytterligare två områden tagits med som en jämförelse. De två områdena är Malakiten (7 fastigheter) och Ormanäs 1 B (13 fastigheter). Den genomsnittliga investeringsutgiften per fastighet och område visas i diagrammet nedan.

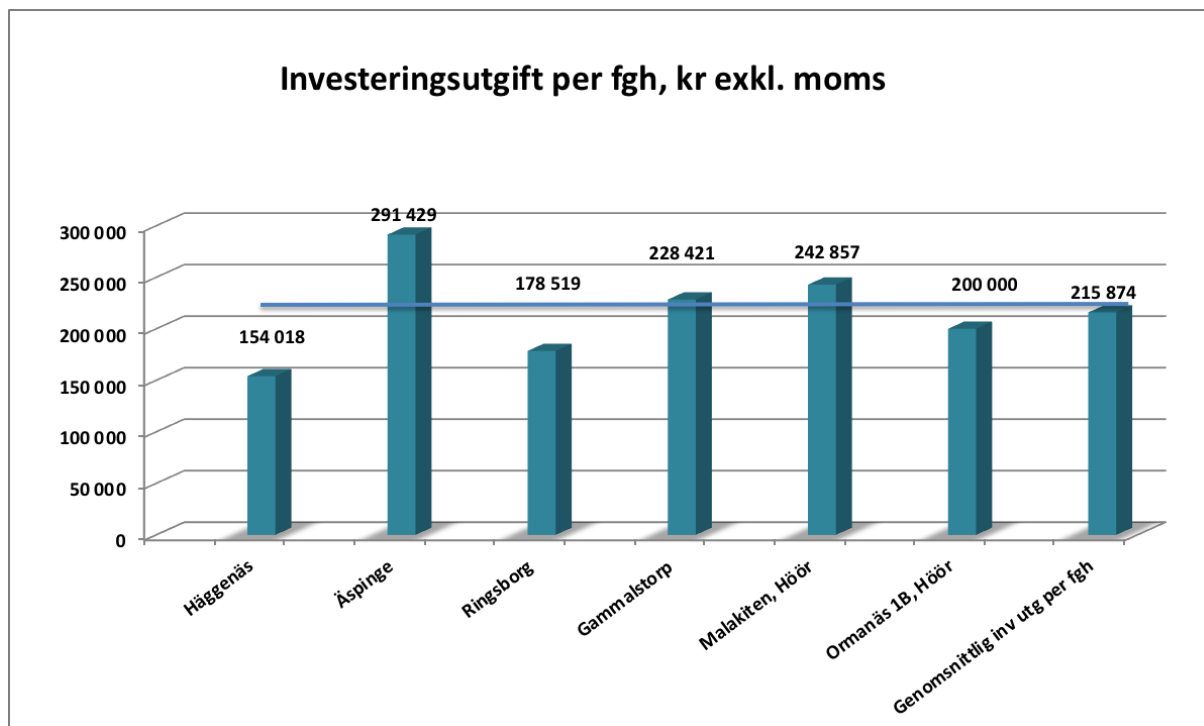

Diagram 1 Investeringsutgift per fastighet och område, exkl. moms.

De områden som beräknas anslutas de närmaste åren är Häggenäs och Äspinge och de är de två områden som avviker mest från den genomsnittliga investeringsutgiften per fastighet och område. De avviker båda lika mycket från den genomsnittliga investeringsutgiften, åt varsitt håll.

Intäkten från gällande taxa ger en total förlorad kostnadstäckning som uppgår till ca 19 200 tkr. För att uppnå full kostnadstäckningsgrad i ett steg krävs att intäkterna från anläggningsavgifterna höjs med ca 143 %. Om ingen höjning görs innebär det att den förlorade kostnadstäckningen istället belastar dem som redan är anslutna till den allmänna VA anläggningen via brukningsavgifterna.

Om höjningen istället delas upp i två steg där kostnadstäckningen beräknas till ca 75 % i det första steget, innebär det en ytterligare höjning med ca 33 % i ett andra steg för att Hörby skall närma sig full kostnadstäckning för anläggningsavgifterna. Uppdelningen i två steg ger en viss förlorad kostnadstäckning i det andra steget utifrån det totala underlaget och därför bör kostnadstäckningsgraden för anläggningsavgifterna ses över igen efter 2020. Eventuellt kan ytterligare en justering bli nödvändig för att uppnå full kostnadstäckning.

3.2 Förutsättningar för beräkningarna

I beräkningarna för nya avgiftsparametrar är förhållandet mellan avgiftsparametrarna detsamma som förslaget för 2019 och enligt följande:

- För ett Typhus A tas 49 % av avgiften ut via kostnadsparametrarna servisavgift och tomyteavgift medan 51 % tas ut via nyttoparametrarna förbindelsepunktsavgift och bostadsenhetsavgift.
- Förbindelsepunktsavgiften är densamma som servisavgiften.
- Tomytebegränsningen slår in vid 3 800 m².
- Avgiften för Typhus B är ca 3,6 gånger avgiften för Typhus A.

I Svenskt Vattens basförslag finns ingen vägledning för hur förhållandet mellan avgiftsparametrarna skall vara, förutom att servisavgiften är tänkt att motsvara den genomsnittliga investeringsutgiften för att anlägga en uppsättning serviser. Basförslaget är uppbyggt utifrån att kostnaderna skall fördelas utifrån både kostnaden för och nyttan av att ha en anslutning till den allmänna VA anläggningen. En balans mellan kostnads- och nyttoparametrar kan därför vara en bra utgångspunkt för förhållandet mellan parametrarna. Tomytebegränsningsregeln tillämpas dock enligt basförslaget och juridisk praxis och den ser till att inte allt för stor belastning läggs på tomyteavgiften som en kostnadsparameter.

3.3 Förslag till nya parametrar i anläggningsavgifterna från år 2020

Tabell 1 Förslag till anläggningstaxa steg 2

Förslag till anläggningstaxa med 100 % täckningsgrad, bostadsfastighet				
	exkl moms	inkl moms	Del av avg som ska erläggas beroende av antalet ledningar:	
			1 ledn	2 ledn
			70%	85%
Avgift för framdragen servisledning	65 000 kr	81 250 kr	3 ledn	100%
Avgifter i övrigt:			Del av avg som ska erläggas för resp ändamål:	
			V	S
			Df	Dg
FP-avgift	65 000 kr/fgh	81 250 kr/fgh	30%	50%
Bostadsenhetsavgift	38 853 kr/lgh	48 566 kr/lgh	20%	0%
Tomyteavgift	44,43 kr/m ²	55,54 kr/m ²	0%	20%
Grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att FP för Df upprättats	22 750 kr/fgh	28 438 kr/fgh		

Förslag till anläggningstaxa med 100 % täckningsgrad, annan fastighet				
	exkl moms	inkl moms	Del av avg som ska erläggas beroende av antalet ledningar:	
			1 ledn	2 ledn
			70%	85%
Avgift för framdragen servisledning	65 000 kr	81 250 kr	3 ledn	100%
Avgifter i övrigt:			Del av avg som ska erläggas för resp ändamål:	
			V	S
			Df	Dg
FP-avgift	65 000 kr/fgh	81 250 kr/fgh	30%	50%
Tomyteavgift	68,94 kr/m ²	86,17 kr/m ²	20%	0%
Grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att FP för Df upprättats	22 750 kr/fgh	28 438 kr/fgh	0%	20%

Förslag till anläggningstaxa för allmän platsmarkhållare, APH

	exkl moms	inkl moms
Avgift per m2:		
Väghållare	132,85 kr/m ²	166,06 kr/m ²
Ej väghållare	37,20 kr/m ²	46,50 kr/m ²

Beräkningen av anläggningsavgift för annan fastighet utgår ifrån att en annan fastighet med tomtyta 6 525 m² skall betala samma avgift som en lika stor bostadsfastighet med 4 lägenheter. Eftersom annan fastighet inte belastas med någon avgift per lägenhet, krävs att en del av nyttan för fastigheterna istället tas ut via en högre avgift per m² tomtyta än för bostadsfastigheter.

Underlaget till beräkningen av tomtyteavgiften för annan fastighet består av fyra typfastigheter som skulle kunna definieras som annan fastighet i Hörby. Den genomsnittliga tomtytan för dessa är 6 525 m² och i beräkningen har en genomsnittlig annan fastighet jämförts med en lika stor bostadsfastighet för att räkna ut hur mycket högre avgiften per m² skall vara för att de båda skall betala samma avgift.

3.4 Konsekvenser av nya avgiftsparametrar

Eftersom förhållandena mellan parametrarna är oförändrade från förslag till taxa 2019, får alla typer av fastigheter ungefär samma procentuella höjning av anläggningsavgiften. Konsekvenserna visas i tabellerna nedan.

Tabell 2. Konsekvenser för olika typhus jämfört med indexuppräknad taxa för 2019

Jämförelse taxa steg 1 och föreslagen anläggningstaxa steg 2									
Nuvarande taxa (kr inkl moms)					Föreslagen ny taxa (kr inkl moms)				
Ändamål	VSDfDg	VS	V	S	VSDfDg	VS	V	S	
Typhus A, 1 lgh, 800 m ² ty	191 626	156 347	81 863	108 000	255 496	208 460	109 149	143 998	
Villa 1 000m ² ty , 1 lgh	199 957	163 013	84 362	112 166	266 604	217 346	112 481	149 552	
Villa 2 000m ² ty , 1 lgh	241 615	196 339	96 859	132 995	322 141	261 776	129 142	177 321	
Villa 3 000m ² ty , 1 lgh	283 273	229 665	109 357	153 824	377 679	306 206	145 804	205 089	
Villa 4 000m ² ty , 1 lgh	316 599	259 373	121 854	174 653	422 133	345 831	162 465	232 858	
Typhus B, 15 lgh, 800m ² ty	701 567	564 301	234 845	362 971	935 424	752 402	313 127	483 962	
Flerbostadshus 10 lgh, 3 200 m2 ty	619 424	498 586	210 202	321 899	825 883	664 769	280 265	429 191	
Verksamhet 3 000 m2, 10 000 m2 ty	#####	1 016 599	404 457	645 658	1 689 200	1 355 423	539 260	860 850	
Verksamhet 145 m2, 750 m2 ty	189 543	154 681	81 238	106 959	252 719	206 238	108 316	142 610	

Förändring mot taxa steg 1					Förändring i kr inkl moms			
Ändamål	VSDfDg	VS	S	V	VSDfDg	VS	S	V
Typhus A, 1 lgh, 800 m ² ty	33%	33%	33%	33%	63 871	52 112	27 286	35 998
Villa 1 000m ² ty , 1 lgh	33%	33%	33%	33%	66 647	54 333	28 119	37 386
Villa 2 000m ² ty , 1 lgh	33%	33%	33%	33%	80 526	65 437	32 283	44 326
Villa 3 000m ² ty , 1 lgh	33%	33%	33%	33%	94 406	76 541	36 447	51 266
Villa 4 000m ² ty , 1 lgh	33%	33%	33%	33%	105 534	86 458	40 611	58 205
Typhus B, 15 lgh, 800m ² ty	33%	33%	33%	33%	233 856	188 101	78 282	120 991
Flerbostadshus 10 lgh, 3 200 m2 ty	33%	33%	33%	33%	206 459	166 183	70 063	107 292
Verksamhet 3 000 m2, 10 000 m2 ty	33%	33%	33%	33%	422 259	338 823	134 803	215 192
Verksamhet 145 m2, 750 m2 ty	33%	33%	33%	33%	63 177	51 557	27 078	35 651

4 Brukningsavgifter

4.1 Långsiktig ekonomisk prognos

De nödvändiga kostnaderna har av Hörby kartlagts under ett antal år framöver. För att möta de nödvändiga kostnaderna bör brukningsavgifterna inbringa ca 30 700 tkr år 2020, vilket innebär en höjning med 22 % jämfört med de intäkter som den indexuppräknade brukningstaxan ger. För att efterleva Lag (2006:412) om allmänna vattentjänsters krav på hantering av överuttag och underskott, behöver intäkterna från brukningsavgifter öka med ytterligare 6 % 2021.

I diagrammen nedan visas utvecklingen av upparbetat resultat om de totala intäkterna från brukningsavgifter höjs med 3,9 % 2019 (indexuppräknning), 22 % 2020 och 6 % 2021. Höjningarna krävs för att återställa det upparbetade underskottet i verksamheten från år 2018. Även årets resultat med ovan nämnda höjningar framgår av diagrammen nedan. Den röda linjen visar resultat med oförändrade totala intäkter och den blå linjen visar resultat om intäkterna höjs enligt ovan.

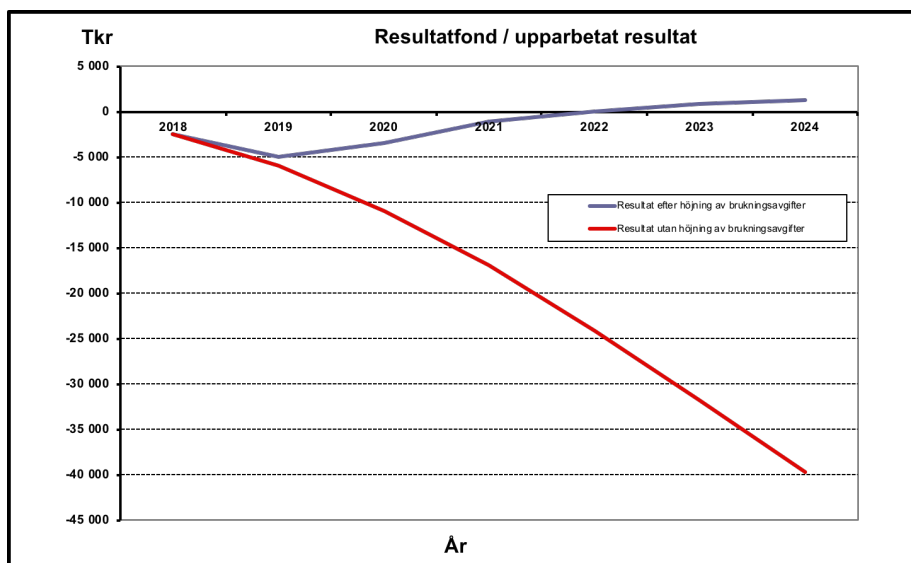

Diagram 2. Utveckling av resultatfond / upparbetat resultat om de totala intäkterna från brukningsavgifter höjs med 3,9 % 2019, 22 % 2020 och 6 % 2021.

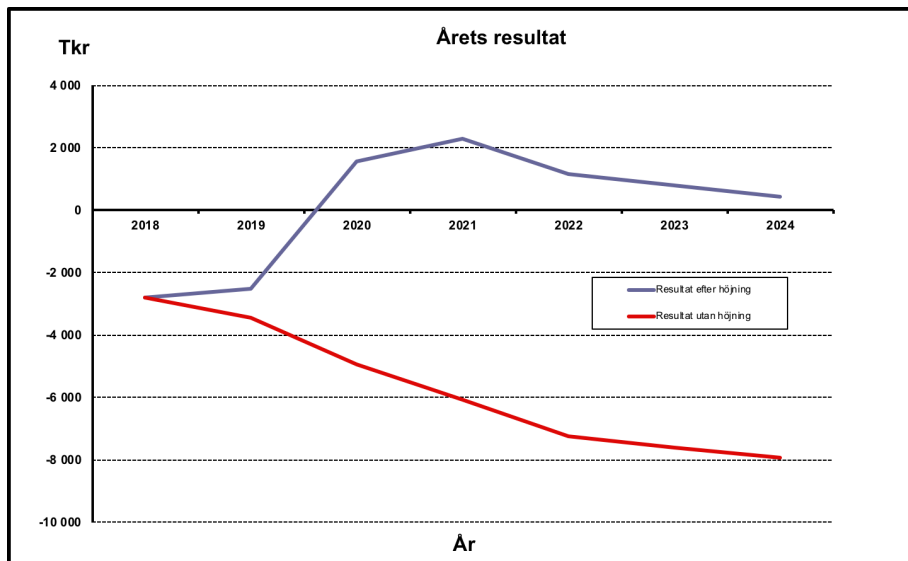

Diagram 3. Årets resultat om de totala intäkterna hålls oförändrade eller höjs med 3,9 % 2019, 22 % 2020 och 6 % 2021.

4.2 Underlag för beräkning av avgiftsparametrar i brukningsavgifterna

Underlaget till beräkningarna baseras på befintligt abonnentregister och har tagits fram av Mittskåne Vatten. Nedanstående sammanfattade statistik är grunden i beräkningarna. Den vänstra kolumnen visar antal fastigheter och lägenheter med olika kombinationer av vattentjänster. Den högra kolumnen visar antal hela fasta avgifter per fastighet och antal hela lägenhetsavgifter utifrån de reduktioner som tillämpas för de olika kombinationerna. Det är bara för dem som har alla vattentjänster som antalet fastigheter eller lägenheter är detsamma som antalet fasta avgifter eller lägenhetsavgifter. Alla andra kombinationer av vattentjänster genererar inte hela avgifter.

Tabell 3. Totalt antal fastigheter för varje kombination av vattentjänster samt totalt antal hela fasta avgifter när hänsyn tagits till reduktionerna för tjänster som inte nyttjas.

Antal fastigheter per kombination av vattentjänster		
	Antal fastigheter	Antal fasta avgifter
V,S,Df,Dg	2268	2268
V,S,Df	117	115
V,S,Dg	2	2
V,S	1153	1026
V	127	44
S	95	51
V, Df, Dg	4	2
V, Df	0	0
V, Dg	0	0
S, Df, Dg	2	1
S, Df	0	0
S, Dg	0	0
Df, Dg	0	0
Df	0	0
Dg	0	0
	3768	3510

Tabell 4. Totalt antal lägenheter för varje kombination av vattentjänster, samt totalt antal hela lägenhetsavgifter när hänsyn tagits till reduktionerna för tjänster som inte nyttjas.

Antal lägenheter per kombination av vattentjänster		
	Antal lgh	Antal lägenhetsavgifter
V,S,Df,Dg	5638	5638
V,S,Df,	118	116
V,S,Dg	6	5
V,S	1427	1270
V	125	44
S	95	51
V, Df, Dg	31	14
V, Df	0	0
V, Dg	0	0
S, Df, Dg	5	3
S, Df	0	0
S, Dg	0	0
Df, Dg	0	0
Df	0	0
Dg	0	0
	7445	7142

Tabell 5. Total uppskattad förbrukning per helår som beräkningarna av den rörliga avgiften baseras på.

Prognostiserad förbrukning, helår		
Kubik V&S	610 349	kbm
Kubik V	79 312	km
Kubik S	9 980	kbm
Total	699 641	kbm

4.3 Andel av total kostnad för respektive vattentjänst

För att de nödvändiga kostnaderna skall fördelas till de avgiftsskyldiga på ett rättvist och skäligt sätt, krävs att varje vattentjänsts andel av de totala kostnaderna kartläggs. Grundtanken är att abonnenterna endast skall belastas med avgifter för kostnader som orsakas av de vattentjänster de nyttjar. Abonnenter med endast vatten skall inte betala för spillvattenhanteringen eller tvärtom.

Diagrammet nedan visar varje vattentjänsts beräknade andel av de totala kostnaderna.

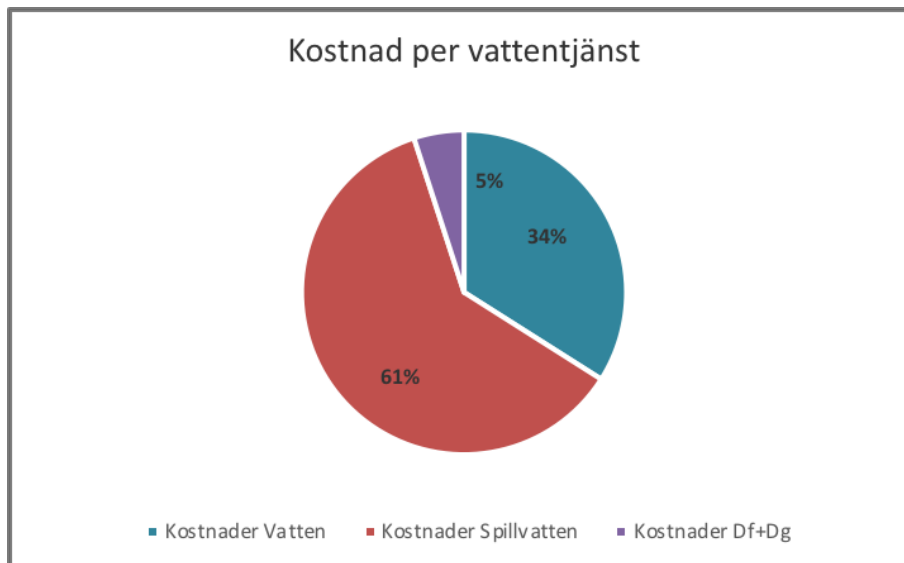

Diagram 4. Andel av total kostnad för vatten-, spillvatten- och dagvattenhanteringen.

4.3.1 Vatten och spill

Vattenhanteringen i Hörby beräknas orsaka 34 % av de totala kostnaderna och spillvattenhanteringen 61 %. I beräkningen av taxeparametrarna har målet därför varit att fördela ca 34 % av kostnaderna till de fastigheter som nyttjar vattentjänsten och 61 % till de som nyttjar spillvattentjänsten.

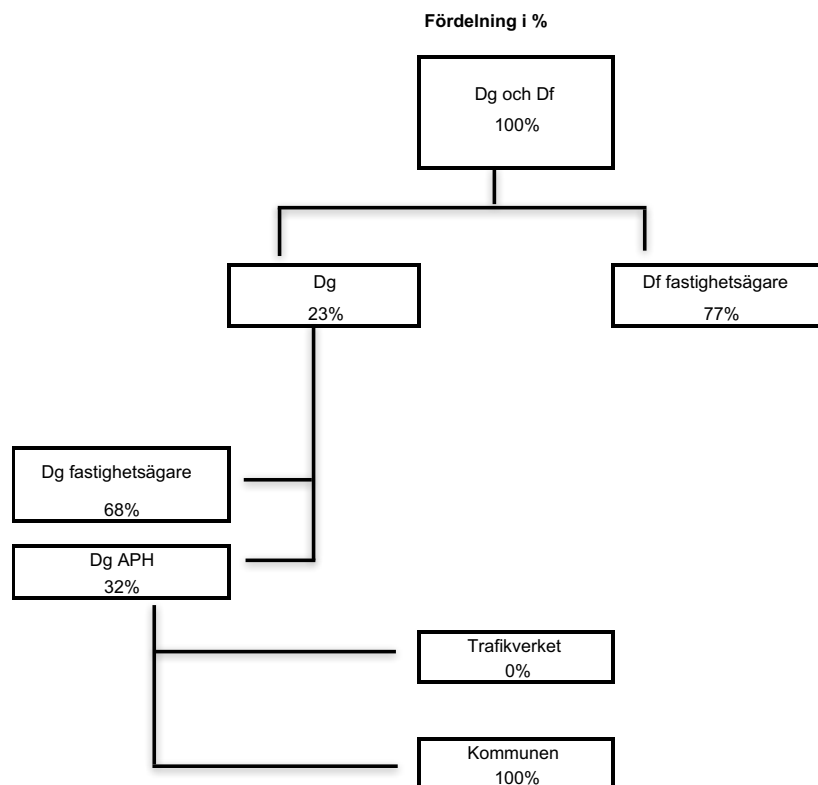
Jämfört med gällande taxa sker en mindre omfördelning mellan vattentjänsterna i förslaget till ny taxa och därför blir det konsekvenser för olika typer av kombinationer av vattentjänster. De som nyttjar spillvattentjänsten belastas med ungefär samma andel av de totala kostnaderna medan vattentjänsterna får en sänkning mot nuvarande fördelning

4.3.2 Dagvatten

Dagvattenhanteringen uppskattas orsaka ca 5 % av de totala kostnaderna. Det är en högre andel än i de beräkningar som låg till grund för nuvarande taxa. För att anpassa taxan till att fördela kostnader enligt uppskattad kostnadsfördelning per vattentjänst innebär det att dagvattenandelen i förslaget till nya avgiftsparametrar är högre än i gällande taxa.

De ytor som är avvattnade för dagvatten och som är grunden till fördelningen av dagvattenkostnaderna har dessutom uppdaterats sedan de förra beräkningarna. Ytorna som är avvattnade för dagvatten och som är grunden till beräkningen av dagvattenavgiften fördelar sig procentuellt som i figuren nedan. Den totala bruttoytan är uppmätt till ca 4,9 miljoner m². Nettoytan som sedan fördelas upp mellan olika typer av ytor är ca 2,4 miljoner m² när hänsyn tagits till avrinningskoefficienter.

Figur 1. Fördelning av totala ytor som är avvattnade för dagvatten.

Som framgår av figuren belastar 77 % av ytorna fastighetsägarna som avgift för dagvatten fastighet, Df. 23 % av ytorna är beräkningsgrunden till avgift för dagvatten gata, Dg. Avgiften för Df och Dg för fastighetsägare tas ut som en del av den fasta avgiften per fastighet och lägenhetsavgiften. Avgiften för allmän platsmarkhållare, APH, som avser Dg tas ut som en separat avgift per m².

4.4 Andel fast och rörlig del i taxan

I gällande taxa fördelas ca 40 % av kostnaderna via de fasta avgifterna och ca 60 % via den rörliga. I förslaget till ny taxa blir förhållandet det omvända och istället fördelas 60 % av kostnaderna ut via de fasta avgiftsparametrarna och 40 % via de rörliga. VA verksamhetens kostnader består till största delen av fasta kostnader utifrån vald dimensionering. Ökning eller minskning av produktionen påverkar inte de fasta kostnaderna för vald dimensionering. Hänsyn bör tas till det vid fördelningen av de totala nödvändiga kostnaderna. Att fördela en alltför hög andel av kostnaderna via den rörliga avgiften gör verksamheten känslig för produktionsförändringar som påverkar intäkterna, eftersom en stor del av de rörliga intäkterna då finansierar även de oförändrade fasta kostnaderna. Om produktionen minskar och om en stor andel kostnader fördelas via den rörliga avgiften, då kan konsekvensen bli att intäktsbortfallet blir så stort att hela taxan måste höjas för att kompensera bortfallet.

4.5 Förhållandet mellan fast avgift per fastighet och bostadsenhetsavgift

I gällande taxa är den fasta avgiften per fastighet ca 1,08 gånger högre än lägenhetsavgiften. I förslaget till nya taxeparametrar har Hörby valt att behålla samma förhållande mellan parametrarna, vilket innebär att ett Typhus B får en ca 7,7 gånger högre total fast avgift än ett Typhus A. Nyttan för 15 lägenheter värderas således som 7,7 gånger större än för en lägenhet.

Det finns inga riktlinjer i Svenskt Vattens förslag eller i avgöranden som bestämmer hur denna relation mellan parametrarna skall vara för att uppfylla Vattentjänstlagens krav på rättvis fördelning av kostnader.

4.6 Förslag till nya taxeparametrar för brukningstaxa

Med ovan nämnda statistik från abonnentregistret, kostnadsfördelning mellan vattentjänsterna och fördelning via fasta och rörliga avgifter ger tabellen nedan en total intäkt av 30 700 tkr. Avgifterna följer dessutom målfördelningen att ca 34 % av kostnaderna skall fördelas till dem som har vattentjänsten, ca 61 % till dem som har spillvattentjänsten och ca 5 % fördelas till dem som har dagvattentjänsten.

Tabell 6 Förslag till nya taxeparametrar 2020.

Förslag till ny taxa 2020							
Rörlig avgift		ex moms	ink moms	Följande avgift ska erläggas per ändamål:			
				V	S	Df	Dg
Avgift per kubikmeter		19,15 kr/m ³	23,94 kr/m ³	30%	70%	0%	0%
Fast avgift							
Fast avgift		1 807 kr/fgh	2 259 kr/fgh	35%	54,0%	9,0%	2,0%
Lägenhetsavgift		1 675 kr/lgh	2 094 kr/lgh	35%	54,0%	9,0%	2,0%
Dagvattenavgift		APH hårdgjord yta	0,63 kr/m ²	0,79 kr/m ²			

4.7 Konsekvenser av ny taxa

Nedan visas tabeller med jämförelse mellan den indexuppräknade taxan för 2019 och föreslagen ny taxa för 2020.

Tabell 7. Konsekvenser per typhus med olika kombinationer av vattentjänster.

Jämförelse nuvarande indexuppräknad taxa och föreslagen ny taxa 2020 (ink moms)								
Ändamål	Nuvarande taxa (kr)				Föreslagen ny taxa (kr)			
	VSDfDg	VS	V	S	VSDfDg	VS	V	S
Typhus A	6 393	6 153	2 143	4 010	7 944	7 465	2 601	4 864
Typvilla Hörby	5 031	4 792	1 773	3 018	6 747	6 268	2 242	4 026
Typhus B	72 299	72 059	23 580	48 480	81 555	77 851	26 150	51 701
Flerbostadshus 10 lgh	44 969	44 729	14 895	29 835	51 930	49 378	16 739	32 639

Procentuell jämförelse mellan indexuppräknad nuvarande taxa och föreslagen ny taxa 2020 (ink moms)								
Ändamål	Procentuell skillnad				Skillnad i kronor			
	VSDfDg	VS	V	S	VSDfDg	VS	V	S
Typhus A	24%	21%	21%	21%	1 552	1 312	458	854
Typvilla Hörby	34%	31%	26%	33%	1 716	1 477	468	1 008
Typhus B	13%	8%	11%	7%	9 256	5 792	2 570	3 222
Flerbostadshus 10 lgh	15%	10%	12%	9%	6 962	4 649	1 845	2 805

Typvilla Hörby är ett enbostadshus som förbrukar 100 m³.

Dagvattenavgiften och avgiften för APH blir i förslaget med nya avgiftsparametrar högre på grund av att dagvattenhanterings andel av de totala kostnaderna är högre än i nuvarande taxa. En högre total kostnad för dagvattenhanteringen fördelas således till de kunder som nyttjar dagvattentjänsten. Dessutom har underlaget för vilka ytor som är avvattnade för dagvatten uppdaterats.

Vattenhanterings andelar av de totala kostnaderna har förändrats jämfört med nuvarande taxa och uppskattas orsaka en lägre andel av de totala kostnaderna än tidigare. Avgiften för vatten har således inte ökat lika mycket som avgifterna för spillvatten och dagvatten.